ОБЩИНА РАКИТОВО, ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА РАКИТОВО (2016 - 2020) ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ В ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК

гр. Ракитово
ноември, 2016 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. ВЪВЕДЕНИЕ
2. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ НА РОМСКАТА ОБЩНОСТ В ОБЩИНА РАКИТОВО
3. ОБРАЗОВАНИЕ
4. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ
5. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ
6. ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ
7. КУЛТУРА, СПОРТ И МЕДИИ
8. ВИЖДАНИЯ НА ОБЩИНА РАКИТОВО И ПРЕДПРИЕТИ ДО МОМЕНТА ДЕЙСТВИЯ
9. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА РАКИТОВО ЗА ПОДКРЕПА НА ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ В ПЕРИОДА 2014- 2017Г.
10. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ
11. МОНИТОРИНГ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО
12. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият план за действие на община Ракитово е подкрепа на интеграционните политики за периода 2014-2017 година и дефинира необходимостта от определяне на задачите и насочване на усилията на местната власт, НПО и местната общност към разрешаване на нарастващите потребности на маргинализираните групи в общината. Той е съобразен с изискванията на нормативните актове, регламентиращи предоставянето на различните видове услуги, децентрализацията при управлението и финансирането им, и се основава на приоритетите и насоките в областта на политиката на държавата в тази област.

Планът за действие е съобразен с **Областната стратегия за интегриране на ромите на територията на област Пазарджик и Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите.**

Изпълнението му е насочено към:

- Отчитане състоянието на ромската общност в общината от социално - икономическа и демографска гледна точка;
- Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- Регистриране проблемите и на другите социално уязвими групи без значение от етническия им произход;
- Преодоляване на изолацията и интегрирането в обществото на хората от маргинализираните групи;
- Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблеми си;
- Гарантиране на равни възможности за всички граждани и недопускане на дискриминация;
- Постигане на равновесие и консенсус в гражданското общество, активизиране за толерантност, съпричастност и социалност към хората в неравностойно положение.

Реализирането на общинската политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес целящ подобряване благосъстоянието им, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината.

В разработването на плана за действие участваха, съгласно заповед РД–25–669/01.07.2014 г.

- Община Ракитово;
- Дирекция” Социално подпомагане” гр. Ракитово;
- Директори на училища и детски градини
- Дирекция ”Бюро по труда” гр. Велинград;
- Общински съветници;
- Представители на НПО „Бъдеще”;
- Здравен медиатор;
- Отдел „Закрила на детето” Ракитово
- Участък „Полиция” Ракитово

2. Актуално състояние на ромската общност в община Ракитово.

Територията на общината включва в състава си населението на гр. Ракитово, гр. Костандово и с. Дорково. Населението на общината е концентрирано в двата града – 82% е градско население, а 18% от населението живее в селото.
Тенденцията на трайно намаляване на населението на общината продължава и през периода 2010г. до 2013г. Информацията е представена в **Диаграма 1.**

По данни извлечени от ЕСГРАОН община Ракитово към 30.06.2014 год., ромското население съставлява 5154 души от жителите на общината. Разпределението им по населени места е представено в следващата таблица:

Населено място	Ромски етнос
Град Ракитово	3869
Град Костандово	946
Село Дорково	339
Общо за община Ракитово	5154

В сравнение с 2012 г. броя на ромите в общината се е увеличил с около 202 души. Населението от ромската етническа група е разпределено териториално във всички населени места, като голямо е съсредоточаването му в гр. Ракитово.

Коефициента на раждаемост по експертни данни към 31.12.2013 г. е 11,19%0 при смъртност 10,24%0. На лице е положителен прираст на населението при макар и нисък коефициент на естествен прираст – плюс 0,95 %0. От представените данни в таблиците по-долу можем да направим извода, че положителния резултат на демографския показател е следствие предимно на раждаемостта сред ромската етническа група, която е повече от ½ от общата раждаемост за общината.

Таблица № 2

Брой родени деца, жители на община Ракитово	Година			
	2010	2011	2012	2013
Общ брой раждания	186	195	191	176
В това число от ромската етническа група	92	90	102	86

За периода 2010 г. до 2013 г. се забелязва намаление на смъртността сред ромския етнос, при висок процент на раждаемост е логично увеличение на броя на ромите в общината. Данните са обобщени в **Таблица № 3.**

Брой починали лица, жители на община Ракитово	Година			
	2010	2011	2012	2013
Общ брой починали	154	176	195	161
В това число от ромската етническа група	27	55	28	32

От събраните данни могат да се набележат някои основни изводи в демографската характеристика, а именно:

Забелязва се трайна тенденция към намаляване на населението, запазва се нисък естествен прираст и застаряване на населението.

Съществен момент в демографското развитиена община Ракитово е засилената емиграция през последните години, породена от безработицата и неблагоприятните социално-икономически условия.

Ромските жени раждат два пъти повече от останалите жени в общината и при намалена смъртност на ромското население през последните две години етническата структура на населението се променя. Етническата група на българските граждани от ромски произход в община Ракитово се изравнява с турската етническа група и съставлява 31,23% от общия брой на населението. Тъй като официално не могат да бъдат преброени ромите, а и голяма част от тях се самоопределят като българи или турци, тази информация се взима приблизително от ЕСГРАОН на Общинска администрация Ракитово.

3.Образование

Община Ракитово има добре развита образователна структура. На територията на Община Ракитово има 7 учебни заведения - 5 общински /СОУ "Св. Климент Охридски" гр. Ракитово, СООУ „Христо Смирненски" гр. Ракитово, ОУ „Христо Ботев" Ракитово, ОУ „Христо Ботев" с. Дорково, ОУ „Неофит Рилски" гр. Костандово/ и 2 държавни /ПУ „Д-р Петър Берон" гр. Ракитово и ВУИ „Ангел Узунов" гр. Ракитово/. Детските градини на територията на общината са: ОДЗ „Митко Палаузов" гр. Ракитово, ОДЗ „Малина Тодорова" гр. Ракитово и филиал към нея, ЦДГ „Славейче" гр. Костандово и ЦДГ „3 ти март" с. Дорково.

Образованието на децата започва още от най-ранна детска възраст, за това е желателно те да посещават детските градини, където работи персонал от специалисти, обучени да учат младото поколение на важните за живота знания, умения и навици. Целта на Община Ракитово, като институция, на директорите на детски градини и на НПО „Бъдеще" е повишаване броя на децата от ромски произход, посещаващи детските учебни заведения.

В училищата на територията на общината отпадналите ученици са предимно от ромски произход. По тази причина директорите на общинските училища заедно с главен експерт „Образование" и секретаря на МКБППМН активно работят с родителите и децата, провеждат срещи по домовете и в сградата на общинска администрация, разговори за изясняване на причините и проблемите довели до напускане на училище.

Родителите на вече отпадналите деца се информират за различните форми на обучение, а на застрашените от отпадане се предлага включването в различни извънкласни дейности, организиране на различни конкурси и инициативи, провеждане на допълнителна работа за деца с пропуски от учебния материал, участие в областни и общински състезания, провеждане на консултации с психолог, беседи и лекции във връзка с превенция на агресия, зависимости, трафик на хора и др.

За завишаване интереса на децата към учебния процес са необходими и други мерки, като прилагане на интерактивни форми на преподаване, ползване на мултимедия за онагледяване на учебния материал, организиране на различни клубове по интереси, според потребностите на децата, зелени училища, лагери, образователни екскурзии и др.

В голяма част от случаите причина за напускане на училище е липса на доходи и заетост от страна на родителите. По тази причина е необходимо подпомагане на семействата на тези деца за закупуване на учебници, учебни помагала и пособия. За облекчаване на семейното положение се работи за насочване на социално слабите родители към Бюрото по труда и включването им в Програми по заетост.

Напусналите училище ученици след навършване на 16 години се насочват към самостоятелна форма на обучение и „Бюро по труда” за включване в курсове за квалификация.

Усилията на общинска администрация и учебните заведения в общината са насочени към организиране на различни извънкласни форми, стимулиране създаването на клубове, спортни секции, кръжоци и др. със съвместна ангажираност на родители и деца, като целта е промяна на ценностната система на ромите.

Нетният коефициент на записване на децата в детските градини на територията на община Ракитово през учебната 2015/2016 година е 417 от 931 родени деца, което представлява по-малко от 50% от децата.

Нетният коефициент за записване на децата в училище от 1-ви до 4-ти клас на територията на община Ракитово през учебната 2015/2016 година е 726 от 798 родени. Като по този показател имаме над 90% записани деца.

Едва три процента е делът на отпаднали деца от училище от 1-ви до 12-ти клас при среден процент за страната от 12.5%.

Области за интервенция за периода 2017-2020 год.:

- ✓ Обхващане (100%) на децата в училище и работа срещу отпадане и повтаряне на класа;
- ✓ Повишаване ангажираността в учебния процес на учениците от уязвимите етнически групи чрез включването им в курсове и извънкласни дейности;
- ✓ Мотивиране на родителите и децата към образованието като ценност;
- ✓ Ускоряване процесът на десегрегация в училищата и детските градини;
- ✓ Разработване и подкрепа на образователни проекти, насочени към деца от етническите малцинства;
- ✓ Системна работа с учителите и родителите;
- ✓ Развитие на извънучебна дейност с децата от етнически произход и социално уязвими групи;
- ✓ Осигуряване на възможности за съвместни дейности на децата и родителите с учители;
- ✓ Отчитане на предизвикателствата пред децата от ромското население по отношение на тяхното отпадане от училище;
- ✓ Подкрепа за развитието на младежки и детски организации, чрез които да се търси възпитателен ефект;
- ✓ Организиране на летни и/или неделни училища за родители;

4.Здравеопазване

Поради влошеното икономическо положение в страната се наблюдава сериозен спад в здравния статус на всички социално уязвими групи. Голяма част от населението с ромски произход не се осигурява здравно и няма личен лекар, поради липса на финансови средства. Причини за заболеваемостта сред тези групи са следните:

- ✓ липса на системни здравни грижи;
- ✓ липса на профилактични грижи;
- ✓ замърсена домашна среда – прах в дома и на улицата;
- ✓ заразени членове в семействата;
- ✓ липса на лечение, поради бедност;
- ✓ пренаселеност на жилищата (съжителстват по три поколения).

По информация от РЗИ гр. Пазарджик основна причина за смъртността в областта са болестите на кръвообращението, мозъчно – съдови болести, исхемична болест на сърцето, злокачествени новообразувания.

Първичната извънболнична медицинска помощ в община се осъществява от 8 общопрактикуващи лекари, сключили договор с РЗОК. Няма непокрити с първична извънболнична медицинска помощ населени места.

Здравното обслужване на населението се осъществява в сградата на бившата поликлиника, която е поддържана от общината и е в добро състояние.

На територията на общината няма здравни заведения за специализирана извънболнична и болнична помощ. Потребностите на населението от такъв вид здравни грижи се задоволяват от лечебните заведения в община Велинград.

Характерно за етнически обособените квартали е честата поява на инфекциозните заболявания за разлика от другите квартали - хепатит, често срещано заболяване е морбилито и варицелата.

Ромската общност в общината няма добра здравна култура и поради тази причина заболеваемостта сред ромските деца е по-висока в сравнение с другото население. От месец юни 2008 год. сред общността работи здравен медиатор, чиято дейност е свързана с оказване на съдействие и осъществяване на здравно-информационни мероприятия за превенция на различни заболявания, патронаж на рискови групи и др.

Единствено в с. Дорково са регистрирани два нови случая на туберколоза за последната година.

Основни дейности за периода 2017-2020 г. са:

- ✓ Повишаване на здравната култура на ромите, чрез разкриване на нови бройки здравни медиатори;
- ✓ Привличане на специалисти от различни здравни заведения, които да осъществяват прегледи не само за ромското население но за хората от маргинализираните групи;
- ✓ Стимулиране създаването на извънкласни форми на здравно образование за ромските деца – клубове, спортни секции и др.
- ✓ Повишаване на здравния статус на ромското население чрез организирани на информационни кампании за значението на профилактичните прегледи

5. Жилищни условия

Ромите в град Ракитово живеят в два квартала, като част от единия е придобил вид на гето – част от ул.”Милеви скали”, ул.”Странджа”, ул.”Русалка”, ул.”Превала”, ул.”Кулата”, ул.”Преспа”.

В село Дорково, община Ракитово ромите живеят в един квартал, като част от него е придобил неугледен вид - между улици „Пирин”, ”Лале”, „В.Левски”, „Шеста”, част от ул. „Деспот Слав” и „Цар Самуил”.

В град Костандово, община Ракитово ромите живеят в един квартал, като част от него е придобил неугледен вид - между улици „Минзухар”, „Кокиче”, „Обиколна”, „Крали Марко”, „Дружба”, „Юри Гагарин”, част от ул.”Мел”.

В по-голямата си част живеят капсулирано, бедно и са на път да се маргинализират. Къщите са едноетажни и двуетажни. В голяма част от тях връзката със системата за канализация на града не е изградена. Често в една къща живеят няколко семейства, обикновено с две, три и повече деца.

В град Ракитово има терени извън регулацията на града, заселени с компактно ромско население.

Общината се стреми да подобри условията им на живот на ромската общност като участва по програми и проекти. По-голяма част от улиците са асфалтирани, почистват се деретата, изградени са подпорни стени. Въпреки това дворните места остават неподредени и често хората складират в тях ненужни вещи, битови и строителни

отпадъци и др. Въпреки, че има изградена система за сметопочистване контейнерите често се ползват не по предназначение.

В момента Общината има отредени терени за жилищно строителство на граждани от ромски произход.

Град Ракитово разполага с терен, който има възможност да се включи в строителните граници на града за строителство на жилища за граждани от ромски произход.

Заможните роми си закупуват вече частни имоти и си строят жилища. За ромите чийто домове са естествено износени, бяха осигурени материали за ремонт.

Действащият ПУП на град Ракитово е от 1987 г. и към момента е актуален.

За землището на гр.Ракитово има одобрена кадастрална карта през 2010 г.

Действащият ПУП на село Дорково е от 1973 г. и към момента е актуален.

За землището на село Дорково има одобрена кадастрална през 2010 год.

Действащият ПУП на град Костандово е от 1994 г. и към момента е актуален.

Основни дейности за периода 2017-2020 г. са:

- ✓ Изработване на общ устройствен план на община Ракитово
- ✓ Актуализиране на действащите ПУП
- ✓ Изработване на кадастрална карта за землището на град Костандово

6.Заетост и безработица

В дирекция „Бюро по труда" гр. Велинград е осигурен равен достъп за ромите до услугите по заетоста, за насърчаване на заетоста и навлизане на пазара на труда.

По условията на НП „Активиране на неактивни леца" в ДБТ гр. Велинград, филиал Ракитово е назначено лице от ромски произход като трудов посредник – ромски медиатор, чиято дейност е насочена към подпомагане и активиране на ромското население.

Към 30.06.2014 год. по данни от Дирекция "Бюро по труда" гр. Велинград – 379 лица са регистрираните безработни лица, които са се самоопределили като лица от ромски произход. От тях 193 са без образование или това е 50,9%, 57 са с начално образование /15%/, 120 са с основно образование /31,7%/ и 9 са със средно образование /2%/. При младежите до 29 г. разпределението е както следва: от общо регистрираните 68 младежи 34 са без образование или това е 50%, 11 са с начално образование /16%/, 18 са с основно образование /26%/ и 5 са със средно образование /7%/. При това образователно равнище на ромите шансът за реализация на трудовия пазар е силно занижен. Те не са желани работници в по-голяма част от фирмите, поради липса на образование, трудови навици и дисциплина. Предлага им се работа по програми за заетост – предимно НП „ОСПОЗ", където те са приоритетна група.

През периода януари-декември 2013 общият брой обхванати безработни роми по дейности за повишаване конкурентноста и осигуряване на заетост на пазар на труда, е 150. От тях 5 лица са включени в обучения за придобиване на професионална квалификация по ОП „РЧР"; 20 са включени в мотивация за активно търсене на работа и професионална ориентация, 125 лица са включени в заетост по праграми и насърчителни мерки по ЗЗНЗ и 21 лица са устроени на работа на първичен пазар на труда. Най-голям брой лица от ромски произход са включени по НП „ОСПОЗ" – 86.

През периода януари-юни 2014 г. обхванати безработни роми по дейности за повишаване конкурентноста и осигуряване на заетост на пазара на труда е 100, в това число 8 лица са включени в обучение за професионална квалификация, 25 са включени в мероприятия за активно поведение на пазара на труда, 58 са включени в заетост по

програми и насърчителни мерки по ЗЗНЗ и 13 лица са устроени на работа на първичен пазар на труда. Най-голям брой лица от ромски произход са включени по НП „ОСПОЗ” – 38.

По наблюдение на служителите на ДБТ продължава тенденцията 50 на 100 от регистриращите се лица от ромски произход да не се самоопределят като такива и около 90% да се регистрират единствено с цел получаване на социални помощи.

Продължителната безработицата сред етническите групи и отпускането на различните видове социални помощи създават условия и предпоставки да се живее, като се разчита единствено на доходи от помощи.

Причините за безработицата сред ромското население са:

- ✓ ниска степен на образованост;
- ✓ незнание на български език;
- ✓ липса на квалификация и професия;
- ✓ демотивацията за участие в различни програми, които осигуряват образование и квалификация;
- ✓ затрудненото икономическо положение на семействата, отговорността на родителите, които често не позволяват на децата да се ангажират с различните видове обучения.

По информация предоставена от Дирекция” Социално подпомагане” гр. Ракитово броя на подпомаганите лица в община Ракитово през 2014г. е намалял, в сравнение с броя на лицата, подпомагани през 2013г. Данните са обобщени в **Таблица № 6**

Подпомагани пълнолетни лица	**Брой за 2013 г.**	**Брой за 2012 г.**
Общ брой подпомагани пълнолетни лица, в т.ч. :	**254**	**220**
брой подпомагани лица	63	65
брой подпомагани родители	132	110
брой самотни родители	30	20
брой самотни родители с деца до 3 год.	24	14
брой лица в надтрудоспособна възраст	14	17

Причината за по-малкия брой на отпуснати месечни социални помощи през 2014г. е намаления интерес към този вид социално подпомагане. Един от мотивите за кандидатстване за месечна социална помощ е възможността лицата да бъдат включени по НП”ОСПОЗ”, а с всяка година броя на наетите по тази програма значително намалява. Поради тази причина безработните лица предпочитат да търсят друга възможност за препитание, като сезонна работа, работа в частния сектор, в чужбина и др.

Причина за намаления интерес са и разпоредбите на чл.12 от ППЗСП, според който безработните лица следва да полагат обществено полезен труд 14 дни в месеца. Разгледано по групи подпомагани лица се установява, че тенденцията за увеличаване или намаляване на броя на подпомагани лица е различна за различните групи.

Тенденциите в подпомагането на различните групи са различни. Продължава да нараства броя на подпомаганите лица в надтрудоспособна възраст. Причината за това е, че голяма част от лицата в годините на прехода са работили без трудов договор, нямат необходимия трудов стаж и не са добили право на лична пенсия.

Броя на подпомаганите самотни родители намалява, но не толкова драстично. Причината за това е, че голяма част от двойките /преобладаващо от ромски произход/ съжителстват на семейни начала, но без брак, а бащите не припознават децата си. По тази причина се наложи сред населението /вече не само сред ромското/ т.н. група от самотни майки. Много от жените, които не са сключили брак с бащите на децата си,

декларират, че сами полагат грижи за отглеждане им /манталитет възприет от циганското население/. Ето защо факта, дали семейството съжителства заедно или не, дали бащата поема част или цялата издръжка на семейството е трудно доказуем.

Бедността сред ромската общност е основна причина и за изоставяне на деца в най- ранна детска възраст и настаняването им в домове и приемни семейства.

Визията на национално и местно ниво за деинституционализация на специализираните социални институции за деца и възрастни предвижда разкриване на редица услуги от резидентен тип и главно подкрепа и работа със семействата, за да не бъде изоставено нито едно дете.

За периода 2013-2014 г. се наблюдава увеличаване броя на лица и деца с трайни увреждания, което води до увеличаване интереса към предлаганите социални услуги. В Дневен център за деца с увреждания "Св. Стилян" от общ брой потребители 25 деца, 12 са от ромския етнос и ползват услугата "дневна грижа".

Хората от кварталите ползват услугите по национална програмата "Асистенти за хора с увреждания". По проект "Подкрепа за достоен живот"от общо 52 потребители на социална услуга в домашна среда „Личен асистент" и наети лица предоставящи същата са 10 лица от ромски произход.

Тъй като са включени в списъците за социално подпомагане предимно жителите на ромските махали получават хранителни пакети от програмата за интервенционни запаси, раздавани от БЧК.

Към всички социални услуги предоставяни в община Ракитово се насочват лица в зависимост от потребностите им, без разлика на пол, етническа принадлежност, произход или друг дискриминационен признак.

С жителите на етническите махали работи неправителствена организация „Бъдеще", която чрез различни форми на финансиране изпълняват различни проекти в областта на образованието, социалното включване и междукултурното сътрудничество. **Налагат се следните основни изводи** в областта на икономическата активност, заетостта и социалното включване на етническите групи и другите социално уязвими групи:

- ✓ Висока безработица сред етническите общности;
- ✓ Голям е делът на нерегистрираните безработни в Бюрото по труда;
- ✓ По-висок е делът на безработните сред жените;
- ✓ Липса на мотивация, поради различни причини;
- ✓ Висок процент на хората, неотговарящи на условията за включване в социалните програми;
- ✓ Висок е процентът на ниско образованите, което е сериозна пречка при осигуряването на работа;

7. Култура и медии

Необходимостта да се използват активно възможностите на културата и спорта, в условията на икономическа криза е от изключително важно значение за единението на българското общество.

Понятието „култура" е интегрално понятие, което обединява различни етнически групи, хората чрез тяхната духовност, традиции, обичаи, празници и т.н.

Дейностите в областта на културата се осъществяват от читалищата в трите селища, които членуват в Читалищна мрежа на ФРЧ. Те реализират богат културен календар, местни и регионални празници и национален /в Костандово/ и международен фестивал /в. Дорково/. И трите читалища имат материална база в добро състояние. Освен средствата получавани от държавната субсидия, от наеми и дарения, общината подпомага финансово читалищата с допълваща общинска субсидия за дейности.

Читалището в с. Дорково съвместно с кметството провежда ежегоден международен фолклорен фестивал, а ежегоден национален фолклорен фестивал организират в гр. Костандово.

Читалището в гр. Ракитово четвърта поредна година, в рамките на честванията на празника на града, провежда национален конкурс за поезия, хумор и сатира на името на Милош Зяпков.

Към трите читалища функционират любителски състави на много добро ниво.

Читалищните библиотеки и в трите населении места разполагат със софтуерен продукт за електронно библиотечно обслужване.

Равен достъп до библиотеките на читалищата е осигурен за децата и учениците от ромското етническо малцинство към момента като редовни читатели на читалище „Просвета" гр. Костандово, читалище „Св. Св. Кирил и Методй - 1919" с. Дорково и читалище „Будилник - 1878" гр. Ракитово са регистрирани над 130 ромски деца. Читалищата и в трите населении места работят по програма „Глобални библиотеки" и са оборудвани с общо 30 компютърни конфигурации, принтери и скенери.

Участията на двата форклорни ансамбъла - „Бояна" - гр. Костандово и „Овчарска песен" на с. Дорково, които имат национална и международна известност не минават без присъствието на шестимата ромски представители.

Спортът създава условия за физическото развитие на младия човек, но в същото време е и част от културата на дадена личност и народ. Тази култура може да бъде сериозна база за мултикултурното сътрудничество между младите хора с различен етнически произход още от ранна училищна възраст.

Добрата материална база и възстановените физкултурни салони и спортни площадки в училищата са добра предпоставка за провеждане на тези процеси.

Под патронажа на община Ракитово се организират и провеждат ежегодни спортни състезания и прояви, а добрата спортна база и отлично подготвените специалисти са положителна причина за развитието им.

Учениците от ОУ „Христо Ботев" гр. Ракитово активно участват всяка година в организираните спортните дейности и всички Общински ученически игри, както следва: лека атлетика – 20 деца роми, футбол – 18 деца роми, тенис на маса – 10деца роми, шахмат – 10 деца роми, волейбол – 12 деца.

През 2013-2014 спортно-състезателна година футболен клуб „Левски" гр. Ракитово участва в областното първенство с детски отбор. Официално картотекирани в областния футболен съюз има 22 деца, от които 9 са роми. Треньорите работят и с подготвителна група включваща по-малки деца, които само тренират и участват в приятелски футболни срещи – 22 деца, от които 10 са роми. Тенденцията е такава, че все повече деца роми играят футбол.

В гр. Костандово също се играе футбол, като там тренират 14 деца, от които 2 са ромчета. Актуален спорт в Костандово е борбата. Тренировките се провеждат в изградена и оборудвана зала, като редовните членове са 10 и от тях 3 са ромски деца.

Община Ракитово ежегодно финансира и организира честванията по случай Международния ден да ромите – 8 април, съдейства за съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромите, чрез оповестяване на различни празници и изяви на деца от ромската общност.

Ромските деца винаги участват в спортния и културния живот на общината, защото между тях има много талантливи момичета и момчета, които обичат да се изявяват.

На територията на община Ракитово работи неправителствена организация – Фондация „Бъдеще", чиято дейност се фокусира върху проблемите на етническите групи.

Населението на общината винаги е било смесено, с представители на различните

етнически групи, които са живели в разбирателство, уважение и хармония. Междучовешките отношения и общуване между българите, турците, ромите, армъните са се запазили през годините.

8. Виждания на общинска администрация Ракитово и предприети до момента действия.

Основавайки се на събраната информация и извършените констатации можем да извлечем не само актуалните проблеми на маргинализираните групи /по-специално ромите/, пред които е изправена община Ракитово, но и да очертаем насоките за възможното им решение.

Проблемите в национален мащаб, които характеризират малцинствата и в най-голяма степен ромското население, важат в пълна сила и за община Ракитово.

Фактор за капсулиране на малцинствените общности е неграмотността и слабото владеене на български език, породена от ранното отпадане от училище, липсата на завършено начално или основно образование. Лошите жилищни условия, ниската здравна култура и липсата на системни здравни грижи, водят до замърсена домашна среда, в следствие на което се наблюдава висока заболеваемост и смъртност сред ромското население. Висока е зависимостта на населението от малцинствените групи от системата на социалното подпомагане. Ето защо е необходимо дългосрочно планиране действията на местната власт, което да съчетава държавната политика, международни и национални програми, ресурсите на Общината и ангажирането на гражданското общество за интегриране на ромите.

В съответствие с целите и принципите залегнали в Националната стратегия за интеграция на ромите (2012-2020г.) община Ракитово проявява нужната ангажираност и предприема съответните действия за приобщаване и социализиране на лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства.

Един от приоритетите в работата на общинска администрация е подобряване на жилищните условия и състоянието на техническа инфраструктура/ водоснабдяване, канализация, улична мрежа и благоустрояване/ в квартали с компактно ромско население.

9. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА РАКИТОВО ЗА ПОДКРЕПА НА ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ (2017- 2020)

Приоритетни области на действие са:

9.1. ОБРАЗОВАНИЕ

9.2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

9.3. КУЛТУРА И МЕДИИ

9.4. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ И ИНФРАСТРУКТУРА

Цели	Дейности	Отговорен орган	Предвидени финансови средства	Очаквани резултати
ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ“				
1. Гарантиране на равен достъп до качествено образование на децата учениците от етническите малцинства	1.1 Контрол по прилагане на плана за интеграция на ромите 2017 г.	Община – междусекторна работна група Училища	В рамките на утвърдения бюджет Проект за социално включване 2017 г.	Изпълнение на план за интеграция на ромите 2017 г.
2. Превенция срещу ранното отпадане на ученици	2.1 Обхващане, привличане и задържане на всички деца от етнически произход подлежащи на задължително училищно обучение 2.2 Осигуряване на безплатни учебници и помагала на всички социално – слаби деца. 2.3 Подпомагане на деца и ученици от социално – слаби семейства.	Детски градини Училища Община – междусекторна работна група	В рамките на утвърдения бюджет Проект за социално включване 2016 г.	Намаляване на броят на децата непосещаващи задължително училищно обучение. Това ще спомогне и за намаляването на неграмотността сред тази рискова група
3. Улесняване достъпа до информация на търсещите работа лица	3.1 Услуги, които се предлагат от бюрото по труда, където безработните получават безплатни консултации по интересуващи ги въпроси относно свободни работни места, курсове за професионална квалификация, преквалификация и др. 3.2 Изнасяне на информацията на обществено достъпни места, най вече в бюрото по труда, местните – вестник и кабелна телевизия 3.3. Осъществяване на подкрепа на неактивни лица по Национална програма „Активиране на неактивни лица” – назначен един брой младежки медиатор към Общината, считано от 01.12.2016 год.	Бюро по труда Община – междусекторна работна група Младежки медиатор	Държавен бюджет, като бюджет на агенцията по заетостта	Лесен достъп до информиране и реализиране на по голяма част от тях на трудовия пазар

4. Проучване, обхващане и стимулиране на безработните, които не са регистрирани в бюрото по труда	4.1 Популяризиране на повече информация за свободни работни места 4.2 Осигуряване на участия по програми за квалификация и преквалификация 4.3 Организиране на обучителни курсове съобразени с търсенето на трудовия пазар 4.4 Осигуряване на заетост чрез постоянно действащи национални програми, чиито срок трябва да е с по-продължителен период на действие и по–добро заплащане 4.5. Осъществяване на подкрепа на неактивни лица по Национална програма „Активиране на неактивни лица” – назначен един брой младежки медиатор към Общината, считано от 01.12.2015 год.	Агенция по заетостта Община – междусекторна работна група НПО Младежки медиатор	Държавен бюджет, като бюджет на агенцията по заетостта Донорски програми	Стимулиране на безработните да се регистрират в бюрото по труда. Реализиране на трудовия пазар, подобряване на стандарта на живот
5. Проучване дали има интерес за развитие на определени занаяти, земеделие, животновъдство, предприемачество и управление на собствен бизнес	5.1 При наличието на интерес могат да се предприемат следните мерки: 5.1.1 Запознаване с условията и методите на управление на занаяти, предприемачество и др. 5.1.2 Повишаване предприемаческата култура 5.1.3 Организиране на мотивационни курсове в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по трудовата заетост 5.1.4 Участия при наличието на действащи субсидирани програми относно развиването на занаятите и предприемачеството	Агенция по заетостта Община – междусекторна работна група НПО	Държавен бюджет, като бюджет на агенцията по заетостта Донорски програми	Възможност за реализация
ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ”				
1. Повишаване на равнището на знания и мотивация	1.1 Запознаване на лицата принадлежащи към етническите малцинства със задълженията и правата на пациента	Общо практикуващи лекари, Здравен		Повишаване равнището на знания и умения относно укрепването и опазването на

сред етническите малцинства относно опазването, поддръжката и укрепването на собственото здраве	1.2 Запознавана с начините за предпазване о т най–разпространените инфекциозни заболявания 1.3 Информиране по въпросите за здравното осигуряване и профилактика на най– често срещаните болести чрез местните медийни представители – радио, телевизия, вестник 1.4 Целево въвеждане на здравното образование в общинските училища, като за целта се използват часовете на класа 1.5 Периодично провеждане на беседи от здравни специалисти за вредите от най – разпространените рискови фактори - тютюнопушене, употреба на наркотици и заразяване със СПИН и за предимствата на здравословния начин на живот 1.6 Реализиране на превантивни програми. 1.7. Назначаване на втори здравен медиатор за нуждите на жителите на общината	медиатор Проект за социално включване 2017 г.		собственото здраве
2. Намаляване заболеваемостта и смъртността при лицата принадлежащи към етническите малцинства	2.1 Повишавана на здравната култура сред малцинствата 2.2 Провеждане на текущ санитарен и противо епидемиологичен контрол на съответните органи 2.3 Издаване и разпространявана на брошури и листовки от здравните организации 2.4 Задължително посещение на профилактични прегледи 2.5 Провеждане на имунизации срещу често срещани болести 2.6 Ранна диагностика и незабавно лечение.	Общо практикуващи лекари Училища НПО Община – междусекторна работна група, Здравен медиатор	Общински бюджет Донорски програми	Намаляване заболеваемостта и смъртността сред малцинствата

3. Намаляване на детската смъртност	3.1 Ранна регистрация на бременните, наблюдение по време на бременността и своевременна хоспитализация на родилките 3.2 Консултации с акушер – гинеколог 3.3 Осигуряване възможност за достъп на линейките до домовете на родилките за своевременното им извозване до специализирано лечебно заведение 3.4 Регистрация на новородените и подрастващи деца при общо практикуващ лекар 3.5 Активизиране дейността за издирване на деца без общо практикуващ лекар и разясняване на родителите важността на регистрацията им 3.6 Повишаване обхвата на ваксинациите по Националния имунизационен календар на новородените и децата до седем годишна възраст 3.7 Разясняване на младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане	Общо практикуващи лекари Специалисти по акушеро-Гинекология Община – междусекторна работна група, Здравен медиатор	НЗОК Донорски програми	Намаляване на детската смъртност. По голям брой имунизирани лица следователно и намаляване на заболеваемостта
4. Намаляване на ранното забременяване в юношеска възраст и родствените бракове	4.1 Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност 4.2 За опасностите, които крие ранната бременност 4.3 За рисковете от родствените бракове 4.4 Прожекции на филми на ученици и млади хора за спецификата на пубертетния период и половото съзряване	Училища Училищен лекар НПО Община – междусекторна работна група, Здравен медиатор	Донорски програми	Повишаване нивото на сексуалната и здравна култура. Осъзнаване на риска от ранното забременяване и родствените бракове

	4.5. Разработване на модел за превенция на ранните бракове и раждания. Съвместни действия на отговорните институции, НПО, ромски лидери.	Проект за социално включване 2017 г.		
ПРИОРИТЕТ „КУЛТУРА И МЕДИИ ”				
1. Развитие на специфичната етно култура на малцинствата	1.1 Съдействие за провеждане на културно просветни програми и чествания на етническите малцинства 1.2 Съдействие за публикуване в медиите на материали, показващи бита и културата на малцинствените групи 1.3 Подпомагане на дейността на читалищата в ромските квартали 1.4 Да се стимулира участието на децата и учениците в пресъздаването на традициите и обичаите, за да се изградят у тях нравствените и естетическите ценности	Читалище Община – междусекторна работна група Училища НПО	Субсидии от Министерството на културата Общински бюджет Донорски програми	Развитие на специфичната етно култура на малцинствата
2. Проучване, съхраняване и разпространение на културата на малцинствата	2.1 Утвърждаване в националния и културен календар на значими културни събития свързани с представянето на етническата култура 2.2 Документиране чрез аудио-визуални средства изпълнения на ярки дарования в областта на ромското музикално, песенно и танцово изкуство и носители на традиционни умения и занаяти 2.3 Подпомагане на млади таланти	Община – междусекторна работна група Училища, Училищни настоятелства,НПО	Субсидии от Министерството на културата Общински бюджет Донорски програми	Културата на малцинствата – неразривна част от културата на общината
3. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция	3.1 Разработване и реализиране на програми и проекти за културната и социалната интеграция на общинско ниво	Читалища Община – междусекторна работна група	Общински бюджет Донорски програми	Културна и социална интеграция

		Училища НПО		
4. Подобряване на публичния образ на малцинствата сред обществеността	4.1 Създаване на възможности за разширяване представянето на културата на малцинствата 4.2 Осигуряване на възможности и подкрепа за увеличаване на изявите на малцинствата	Читалища Община – междусекторна работна група Училища НПО	Общински бюджет Донорски програми	
ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ И ИНФРАСТРУКТУРА”				
1. Ремонт на общински фонд сгради и създаване на условия за живеене	1.1 Изготвяне на програми и проекти, които целят ремонт на такива сгради	Община – междусекторна работна група НПО	Общински бюджет Донорски програми	Осигуряване на жилища за живеене
2. Разрешаване на жилищния проблем на социално слабите семейства	2.1. Изграждане на социални жилища	Община – междусекторна работна група НПО	Общински бюджет Донорски програми	Осигуряване на жилища за живеене

10. Очаквани резултати:

Настоящият план за действие на община Ракитовмо има за цел изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между местните институции, малцинствената общност, нестопанските организации и лидери за решаването на конкретни проблеми на населението и активни действия за реализиране на съвместни програми допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата на етническите групи и други социално уязвими групи в Община Ракитово.

Той обхваща периода 2014-2017 г. и е неразделна част от Областния план в изпълнение на Националния план на Република България за интегриране на ромите (2012-2020).

В края на периода на плана за действие очакваме:

- ✓ Намаляване броя на отпадналите от училище ученици;
- ✓ Намаляване неграмотността сред 18 – 25 годишните млади хора, заради записване в самостоятелна форма на обучение и получаване на професионална квалификация;
- ✓ Занижаване нивото на безработицата сред малцинствата;
- ✓ Повишаване здравна и екологична култура на учениците и младите хора в кварталите;
- ✓ Подобрен достъп на бедните етнически малцинства в община Ракитово до здравни услуги и намаляване нивото на заболеваемостта;
- ✓ Ограничаване разпространението на наркотици и трафика на жени;
- ✓ Изградени нови жилища, зелени площи и детски площадки;
- ✓ Подобряване състоянието на техническата инфраструктура в ромските махали;
- ✓ Популяризиране традициите и обичайте на ромската общност;
- ✓ Активизиране на местната общност, чрез информираност за мерките и дейностите по НПД.

11. Мониторинг на изпълнението

Изпълнението на плана за действие се извършва от :

- Община Ракитово;
- Неправителствени организации работещи на територията на Община Ракитово;
- Дирекция “Социално подпомагане” – Община Ракитово;
- Дирекция Бюро по труда – Велинград;
- Общинска комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни деца;
- РУП – Велинград, Детска педагогическа стая;
- Регионален център по здравеопазване;
- Директори на училища и преподаватели от учебните заведения;

Оценката на изпълнението на плана за действие се осъществява от Община Ракитово чрез мониторинг и прилагане на различни форми за наблюдение и оценка.

Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация, да следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ, както и включване на заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението.

Напредъкът по изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана се отчита в административен мониторингов доклад.

Общинска администрация координира и обобщава получената от изпълнителите информация, изготвя доклад, който се представя за одобрение и се приема от Общински съвет Ракитово.

12.Заключение

За изпълнението на „Плана за действие на община Ракитово за подкрепа на интеграционните политики" от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на неправителствени организации и на ромската общност. Осигуряването на активното участие на ромите е от ключово значение.

Като участници не само във формирането и реализацията на политиките за интеграция на ромите, но и във всички други политики, те допринасят за развитието на обществото. Включването им във всеки етап от създаването, изпълнението, наблюдението и оценката на политиките на всички нива обогатява процеса от гледна точка на интересите на общността и компетентността на експертите, работещи по въпросите на ромите. Това изисква насърчаване на участието в администрацията на представители на ромската общност и гарантира реалното участие на ромите във всички приоритетни области на настоящата програма.

Настоящият план за действие може да бъде изменян и допълван по реда на неговото приемане в зависимост от постигнатите резултати, съществуващите политически, социални и икономически реалности.